

Braslovče. Pretečene dne, od 20. marca je neki dolgoprstneš ukradel posestnici gosped Tereziji Roušnik iz Podvrha 12 m dolg gonilni jermen, vreden 1000 Din, od gepelna za uporabo pogona mlatilnice in slamoreznice. Ako je komu kaj znano o tatvini, naj javi omenjeni posestnici. Pretečeni teden je tudi neki nesramni dolgoprstneš vlomil v klet G. D. iz Gomilske, ki ima svoj vinograd in zidnico v Podvrhu, ter odnesel precejšnjo količino vina posestnici M. L. iz Podvrha, ki si ga je s svojim trudom pridelala in prihranila z namenom, da si poleti pri težkem delu pogasi žejo. Istotako je vlomil neznan zlikovec v zidnico R. iz Polž, ki ima istotako svoj vinograd in zidnico v Podvrhu, ter odnesel nekaj jabolk, ki si jih je omenjeni gospodar prihranil z namenom, da jih da za pirhe svojim prijateljem in sorodnikom. V noči od četrtka na petek pretečenega tedna je vlomil v hišo posestnika F. K. v Glinjah že dolgo znani delomrznež. Skrivil je na oknu železno ogrodje in tako prišel v shrambo ter odnesel precejšnjo količino moke, masti, jajc in drugo blago.

St. Janž pri Rečici. Dne 24. marca je umrla tukaj pridna mladenka Angelica Cizej, p. d. Zemrakova. V cvetu mladosti je zapustila dolino solz in se preselila v boljše življenje, komaj v 19. letu svoje starosti. Neizprosna jetika je upihnila luč njenega mladega življenja. Bogu vdano je prenašala dolgoletno bolezen, ki je bila pravi križ za mlado življenje. Zadnje mesece tekom zime, ko se ji je stanje boleznj še poslabšalo, se je komaj z veliko težavo iz postelje na pač priplazila ter večkrat ponavljala besede: »Petja ni, veselja ni, Angela se na peči suši!« Bila je namreč velika ljubiteljica petja in poštene zabave. Nebeški vrtnar je presadil svojo cvetko v svoj vrt, kjer ni več tuge in holecin. Večkrat je v boleznj prejemala sv. zakramente ter je bila vedno pripravljena na pot v večnost. Da je bila pokojnica priljubljena, je pokazal njen pogreb na veliko soboto z mnogoštevilno udeležbo. Kot pridno in zvesto članico Marijine družbe so jo spremljale njene tovarišice v sprevedu iz hiše žalosti s križem in iz cerkve na pokopališče tudi z zastavo. Pri odprtem grobu se je v kratkih in ganljivih besedah kot voditelj Marijine družbe poslovil od nje duhovni svetnik vlč. g. župnik Požar. Letošnje velikonočne praznike si obhajala Angelica že pri svoji nebeški Materi, ki si jo vedno ljubila. Počivaj v miru! — Kakor povsod, se tudi pri nas čedalje bolj pozna gospodarska griža, kakor jo nazivlja v »Slovincu« Frtavčkov Gusli. Kakor se dolga zima ni hotela posloviti od nas, ravno tako vztraja gospodarska kriza. Ljudje se med seboj razgovarjajo samo o gospodarski krizi, ki je hud udarec predvsem za nas kmete. Upravičeno trdimo, da ho v bodoče težavno gospodariti. Lesna trgovina, ki je bila za našo gornjo Savinjsko dolino glavni vir dohodkov, je tudi sedaj mrtva. Nobenega povpraševanja ni iz južnih krajev za naš stavbeni les. Brezposelnost se je razpasla tudi pri nas na deželi ob teh številnih redukcijah tovarniškega delavstva. Iz vseh delov Slovenije in celo iz Hrvatske prihajajo brezposelni delavci prositi milodarov. Kako tudi naj ubogi delavec ob odpustu iz službe živi s svojo družinico, ki ji je poprej komaj s svojim skromnim zaslužkom preskrbel vsakdanjo hrano in potrebno obleko! Edina tolažba in zabava nam kmetom je sedaj naš vrli »Slovenski gospodar«, ki redno prihaja v naše kmečke domove, ga pridno prebiramo in v njem marsikaj podučnega naj-

demo osobito sedaj v teh resnih časih. V mojo rojstno hišo že prihaja naš prijatelj »Slov. gospodar« nad 50 let. Pričakujemo in želimo toplih pomladanskih dnevov v nadi, da se že tudi enkrat gospodarske razmere temeljito zboljšajo.

St. Janž pri Velenju. Hladni zračni val je zajel naša sicer tako topla solnena brda in mrzli smrtni dih je zavel po naših tihih domovih. In obilna je smrtna žetev in nensmiljena. V letošnjih mesecih skoro toliko, kot lani celo leto, v predzadnjem tednu kar štiri, 1 otrok in 3 odrasli. Po dolgem, mukepolnem trpljenju je dne 7. marca vdano v Gospodu zaspala vzor močne žene in matere, Uršula Čremošnik, p. d. Belarca v Černovi. 24 let je voljno prenašala težki vdovski stan, vrhutega ji je požar vpepelil hišo in marof. Z žilavo vztrajnostjo in velikimi žrtvami pa si je ne le postavila novi dom, ampak tudi vzgledno vzredila svojih 7 otrok, ki so vsi preskrbljeni in od katerih je eden profesor, drugi zdravnik, tretji redovnica. Od mladih nog je bila pridna tretjerednica, ki so jo sobratje in sestere poleg mnogoštevilnih drugih pogrebcev v obilnem številu vkljub skrajno slabemu vremenu in potu spremljali k večnemu počitku. Rajniki, ki je kronala svoje veliko življensko delo s posvetitvijo družine presv. Srcu Jez., naj sveti večna luč, mnogoštevilnim odličnim sorodnikom pa naše odkrito sožalje! — Komaj so utihnili žalni zvonovi, že so se oglasili vnovič in naznanjali tužno vest, da Trnovškovega očeta ni več. Dne 11. marca nas je zapustil skoro brez slovesa v še krepki moški dobi, a kot dober kristjan ne brez sv. zakramentov vedno vesel in povsod priljubljen Anton Vanovšek v St. Janžu. Ni hotel umreti brez sv. zakramentov, zato je prišel tik pred smrtjo še sam, čeprav težko, po sv. popotnico. Poskrbel je zase, svojim pa je zapustil lepo domačijo, ki jo je dobesedno izkopal iz trnja, pa tudi pridne, delavne roke in veselo srce ter duševne zmožnosti, ki jih je daroval našemu prosvetnemu društvu. G. župnik se mu je ob odprtem grobu za vse to zahvalil in pevski odsek društva mu je zapel v slovo dve žalostinki. Odpočij se od truda in uživaj večno veselje; na svidenje nad zvezdami! Kot tretji pa je padel pod koso smrti dne 15. marca Vinko Lednik, p. d. Fižolek v Lipju. Tudi on je šel prehitro od nas, a zavrtna želodčna bolezen mu je vpihnila luč življenja v 66. letu svoje starosti. Kot zidar je storil pri farni cerkvi marsikatero delo zastoj. Bog mu hodi obilni plačnik, večni mir njegovi duši!

Škofjvas. Na našo občino je zadnji čas prišlo par vagonov koruze, nekaj zastoj, nekaj pa po nižini cen. Z razdelitvijo pa nekateri niso nič kaj zadovoljni. Pri razdeljevanju bi se pač moglo strogo gledati na to, kdo je v resnici potreben in kdo ne. Potrebni je res veliko.

Vojnik. Vedno bolj živo občutimo krizo. Posebno pa jo še čutijo delavci na celjskih tovarnah, ki pogosto dobivajo dopuste, katerih bi se sicer kak fant pri vojakihi zelo razveselil, naš delavec pa ne. Nek hudomušnež pa je dejal, da bodo žene mogle prevzeti gospodarstvo v roke in nas rešiti krize. Dejal je, da nekatere naše gospodarje, kakor tudi zadruge, društva in občine že itak ženske komandirajo. Če bodo pa tudi to »preklemano« krizo pregnale, bomo pa že še videli.

Polzela. Kriza in pomanjkanje je našlo pot tudi na deželo. Da se odpomore vsaj najhujšim za praznike, se je organizirala dobrodelna akcija za domače ubožce. Z zbiranjem

se je nabralo od hiše do hiše precej živeža ter je bilo na veliki petek obdarovanih okrog 50 družin z nad 200 družinskimi člani. Ne bomo navajali imen, zakaj vemo, da je vsak, kdor je daroval ali zbiral, delal iz ljubezni, a ne za čast, po geslu: Odprite roke in čuteče srce imej za trpečega brata.

Polzela. Kmetijsko prosvetni tečaj. Od januarja dalje so se vršila v prosvetnem domu kmetijsko prosvetna predavanja vsako drugo nedeljo, skupno šest predavanj z 11 predavatelji. Predavanj se je udeležilo skupno nad 1200 ljudi, kar je gotovo lep uspeh.

Imeno pri Podčetrtku. Občinski odbor občine Imeno je izvolil kot častnega občana vlč. g. Andreja Pirc, župnika v Podčetrtku, za mnogotere zasluge, katere izkazuje naši občini. V hvaležnosti za njegovo požrtvovalnost mu želimo zdravja še mnogo let. Bog ga naj živi! — Dotaknili bi se tudi nekoliko današnje krize. Naš kmet se nahaja skoro na zadnji točki svojega propada. Plačila rastejo kakor gobe po dežju, a denarnih sredstev od nikoder ni. Polne kleti stojijo vina, katero je v teh krajih glavni vir dohodkov, a ga ni človeka, da bi ga mogel vnovčiti. Ljudje z obupom in trepetom gledajo v bodočnost ter se vprašujejo: kam sploh drvimo?

Šmarje pri Jelšah. V ponehujoči dolgi letošnji zimi smo imeli pač mnogo časa za pripravo na pomladansko delo in smo ga večinoma uporabili s popravo starega orodja, ko si novega kupiti ne moremo. Zastonj pa smo čakali tudi napovedanega pouka o vinogradniških in drugih poslih in še osobito o sadjereji. V sadjarstvu je zdaj za naš kraj pač še edino upanje na prepotrebni dohodek. Toda ni ga bilo človeka, ki bi se zadeve podstopil. Ker imamo sedaj v probujanju spomladi polne roke dela, bomo pa v prihodnji zimi zamujeno popravili, tako nas tolažijo oni, ki so precej naglih sklepov, pa bolj počasnega izvrševanja. — Od naših oblasti dobimo zaporedoma dovolj opominov in zahtev. Pa to vsaj si želimo in upamo prositi, da nam jih pošiljajo v naši ljubi in blagoslavni slovensčini!

Vojaške zadeve.

Predčasno odsluženje kadrovskega roka: G. A. v D. g. — Prošnjo je poslati pristojnemu vojaškemu okrožju, da Vam to dovoli predčasno rekrutovanje. Prošnji, kolekovani s 5 Din kolkom, je priložiti krstni list, domovnico in očetovo oziroma varuhovo dovoljenje za predčasno odsluženje v slučaju usposobljenja.

Granična (obmejna) četa, služenje: U. F. v K. — Zakon o obmejni četi je pravkar izšel v »Službenem listu« banske uprave z dne 15. 3. 1932, v št. 21, katerega dobite na vpogled pri vsakem občinskem uradu in orožniških postajah.

Skrajšanje roka: B. N. v Ž. v. — Odgovor na Vaše vprašanje je v 9. številki »Slovenskega gospodarja« z dne 24. febr. 1932. Ponavljamo, da taka prošnja ne bo uspela, ker je že prvi brat odslužil skrajšani rok.

Podoficirsko šolanje: F. G. v J. — Zglasite se v občinski pisarni ali žandarmerijski postaji, kjer imajo razpise vseh podoficirskih šol. Do danes so razpisane za leto 1932: I. pešad. podoficirska šola kr. Aleksandra v Beogradu; II. pešad. podoficirska šola v Bilečah (Bosna) in IV. pešad. podofic. šola kr. Marije v Zagrebu. Za te se zahteva starost 17 do 21 let. Rok za vložitev prošnje je določen do 20. aprila. O šolanju v podoficirskih mornarskih

Solah je pojasnjeno v odgovoru v »Slovenskem gospodarju« z dne 24. febr. 1932.

Artilerijska podoficirska šola: F. A. G. J. — Natečaj za artilerijsko podoficirsko šolo za tekoče leto še ni izšel. Ko izide, Vas opozorimo pravočasno v eni poznejših številkih. Pripomnimo, da je artilerijska podoficirska šola v Mariboru in Čupriji. Glede starosti gojencev veljajo isti pogoji kot za pešadijsko podoficirsko šolo.

Podoficirska šola: R. J. v L. — Prošnjo naj napiše Vaš sin sam na šolo, kamor želi vstopiti, ravna pa se naj točno po predpisih v natečaju, ki ga dobite pri vsakem občinskem uradu in orožniški postaji.

Oprostitev služenja v vojski: J. A. v Sv. J. — Sicer štejejo ženski rodbinski člani po novem zakonu v zadrugo in vplivajo na odredjanje roka rekrutom, vendar le v slučajih starosti med 17 do 45 let. Ob priliki nabora zaprosite za oprostitev Vašega sina kot hranilca, a prošnja pa bode ugodno rešena samo tedaj, ko bode tudi Vi kot oče pri pregledu ocenjeni (ker še nimate 60 let) za delo nesposobnim in da ni Vaš davčni predpis večji od 120 Din. V slučaju pa, da imate ženo, ki nima še 45 let, pa je za delo sposobna, se prošnji ne bo moglo ugoditi. Vaša hčerka v rodbino ne šteje, ker nima polnih 17 let.

Skrajšani rok: R. K. v O. — Ravnajete se po odgovoru za K. V. v Veliki Nedelji v »Slovenskem gospodarju« z dne 24. febr. 1932, ki velja tudi za Vaš slučaj.

Poziv na odsluženje roka: M. F. v St. — O pozivu bode pravočasno obveščeni, zato službe predčasno ne odpovejte, da ne ostanete radi tega morda brez nje. Točen dan pozivanja še ni znan, ker odreja to ministrstvo vojske in mornarice, vsekakor pa med 7. in 15. majem.

Poziv na odsluženje roka: O. F. v K. — Kakor zgoraj.

Vojni pilotska (vazduhoplovna) podoficirska šola: R. A. v Sv. M. — Šolanje za to še ni razpisano, pa bode obveščeni v »Slovenskem gospodarju«, takoj ko izide natečaj.

Vojni invalidi in kuluk: D. M. v B. — Se opraščajo odkupnine oziroma obveznosti osebnega dela samo v slučaju, da je invalidnina njih edini dohodek, kar pa v Vašem slučaju, kakor vidimo, ni.

Odškodnina v času aktivne službe ponesrečenega vojaka: M. A. v P. — Zahtevajte potrdilo od komande, kjer je služil obvezni rok in kjer se je ponesrečil, iz katerega pa naj bo tudi razvidno, da se je nesreča zgodila v času službe in brez njegove lastne krivde. Ko to dobite, vložite prošnjo za odškodnino potem pristojne komande na ministrstvo vojske in mornarice.

Odškodnina: M. V. v P. — Odgovor kakor zgoraj.

Hranilec žene: O. F. v Z. — Tudi za Vas velja odgovor kakor za P. D., objavljen v »Sl. gospodarju« dne 2. marca 1932.

Vprašanja in odgovori.

P. F. v T. Ali pridejo plače delavcev res na tretje mesto v slučaju konkurza? — Ne, ampak na prvo mesto in sicer za vse tiste in za tisto svoto, ki je zadnje leto pred napovedjo konkurza bila zaslužena, do najvišjega zneska 20.000 Din za posameznika. Ako se v kakem konkurznem postopanju postopa druga-

če, se morate pritožiti zoper konkurznega upravitelja na tamošnje sodišče, da se razdelitev konkurzne mase izvrši v smislu zakona o konkurzih.

T. St. v K. Lani sem prodal posestvo, kpec ne prevzame, ali ga lahko prisilim? — Druge sile ni, kakor tožba za izpolnitev pogodbe, ali za odškodnino za neizpolnjeno pogodbo.

J. P. v R. Imamo skupno sosesko zemljišče. Ali moramo vsi plačevati, čeprav vsi ne uporabljamo vodnjake? In kako se razdelijo dohodki, da nekateri ne bomo prikrajšani? — Plačevati morate vsi, vsi morate nositi enaka bremena in tudi enake deleže dobite pri dohodkih, ako ni kaj posebej v pogodbi določeno. Ako se čutite prikrajšanega, morate tožiti.

M. K. v St. Prodaj sem kravo, sedaj mi jo hoče vrniti, ker je huda itd. Ali jo morem vzeti? — Kupite si koledar Kmetijske zveze, kjer je letos v njem vse, kar morate vedeti glede kupčije z živino z ozirom na jamstvo. Koledar dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

A. P. v B. Koliko je vredna vodna moč 24 konjskih sil? — Tega ni mogoče na splošno presoditi. Odvisno je od tega, kakašna je okolica in uporaba. Žaga sama dandanes ni veliko vredna.

H. V. v L. Kje zamenjam tuji denar? — Vsak tuji denar zamenjate v vsaki banki. Avstrijski denar vam bodo plačali okoli 7 Din za 1 šiling.

I. K. v R. Imam spor z lesnim trgovcem, ki noče prevzeti prodanega in posekanega lesa, niti noče nadalje sekati. — Odvisno je od pogodbe, kdaj mora les prevzeti in plačati. Spora gotovo ne boste mogli rešiti sami brez odvetnika. Ker je vsa zadeva že iz leta 1929, je treba čimpreje vložiti tožbo, da spor ne zastara.

J. B. v G. Ali sem dolžen dajati prevžitek, če gre prevžitkarica drugam, in ali se sadje in krma smatrati kot poljedelski pridelek? — Namesto hrane morate dajati po pogodbi šestino pridelkov, ni pa treba to za njo pošiljati. Sadje spada zraven, krma pa ne, ker služi za ohranitev živine, od katere itak tudi dobi šestino. Če pridelke proda, niste dolžni je prehranjovati.

J. M. v P. Pomožna pošta ne vrši svoje dolžnosti, kam se naj pritožim? — Pritožite se na ravnateljstvo pošte v Ljubljani. — V zadevi uslužbenskega davka pa se pritožite na davčno oblast in se sklicujte na davčni zakon.

F. B. v O. Ali sme sosed na mojem skopati staro pot, ki jo je plaz raztrgal? — Ima pravico do poti in dolžnost iste popraviti, mu morate torej pustiti.

P. V. v M. Ali je v slovenskem jeziku izšla kaka knjiga za učenje na harmoniko? — Ne. Pač pa vam tvrdka, kjer harmoniko kupite, da primerna navodila.

*

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzročil naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

A. Z. v P. Nekdo je dobil 100 dolarjev pred 10 leti kot priboljšek, sedaj bi pa naj jaz kot vdova vračala to, ali sem dolžna? — Ne. Obstojati bi morala pogodba, da je bilo to posojilo in bi moral pravočasno terjati, ne pa šele čez 10 let.

A. M. v S. Tožbo sem dobil, da mi mora nekdo plačati kolo, 'a pa ga je že naprej prodal, sam nima nič, ali imam pravico do kolesa? — Samo v tem slučaju, ako sta imela dogovorjeno, da ostane vaša last, dokler ni plačano. Potem je kolo ukradeno. Tako pa, kakor se nam zdi, je bila navadna kupčija, dn je smel naprej prodati, vi morete terjati samo od tega, ki je od vas kupil. Ako sedaj nima nič, pa je posestniški sin, dajte mu zarubiti doto, ki jo bo dobil.

T. L. v Š. Kot invalidu so mi krivično odtrgali prispevek. — Obrnite se na invalidsko organizacijo, ki take zahteve uredi. Pisarna je v Mariboru, Orožnova ulica, g. Pravičič.

S. P. v R. Kje dobim navodila v čebelarstvu? — Naročite knjige in »čebelarja« v Ljubljani. Knjige dobite v knjigarni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

J. K. v E. Imam patent, kako bi dobil denar, da bi se uvedel? — Vašo prskalico morate pokazati strokovnjakom, da bodo videli, ako je zakaj, nato pa inserirajte! Obrnite se na Vinarsko šolo v Mariboru.

K. F. v X. Kaka firma je Merkatoro? — Je ne poznamo. Tudi vi tega, kar ne poznate, ne sprejmite na lahko vero!

S. P. v O. Ali morem zabraniti, da moj sorodnik ne bo nadlegoval občine za podporo? — Samo tako, da ga vi vzdržujete, pa pod pogojem, da biva v drugem kraju.

H. F. v S. Ali lahko prisilim sosedu, da odstranjuje zemljo, ki leze na njegovem v potok, da jaz potem ne dobim vode? — To boste pa že sami morali poskrbeti, da boste imeli potok v redu, ki vam vodo na mlin dovaja. Nalašč vam ne sme delati škode, plaz pa boste morali vi zastaviti.

K. P. v B. Ali se delavec lahko pelje za polovično vožnjo na delo? — Da, toda le s potrdilom borze dela. Taka je v Mariboru.

Isti: Kako dobim potrdilo, da sem jugoslovanski državljan? — Pri občini, kjer ste prišljani, zahtevajte domovnico. To je potrdilo, da ste tukajšnji državljan.

H. M. v R. Ali ima oče pravico do sinovega imetja, ki ga je ta po testamentu zapustil svojim otrokom? — Testament je gotovo veljaven in oče nima pravice do tega denarja, posebno ker je bila to sinova dota.

Raznoterosti.

Koliko smeš jesti? V »Nemškem muzeju« v Monakovem so v oddelku za »kemijo hrane« razstavili stroj, ki ti pokaže, koliko smeš jesti. Stroj ima tri kolesa. Najprej zasučje prvo kolo do številke, ki kaže tvojo starost. Drugo kolo ti pokaže tvojo velikost. Tretje kolo pa pokaže, koliko toplotnih enot ali kalorij potrebuješ, če nič ne delaš. Kdor dela v pisarni, potrebuje 1 tretjino več kalorij, kdor pa dela težko, jih potrebuje dvakrat toliko. Ženske potrebujejo 1 desetinko manj toplotnih enot. Petino toplotnih enot morajo dajati beljakovine (meso, ribe, sir, jajca itd.). Na mizi poleg stroja pa so razgrnjeni jedilni listi, kjer je pripisano število kalorij pri vsaki jedi.